EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 9.7.2024.
COM(2024) 282 final

2024/0156 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije o preispitivanju članka 6. Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima

OBRAZLOŽENJE

1. PREDMET PRIJEDLOGA

Ovaj se prijedlog odnosi na odluku kojom se utvrđuje stajalište koje treba zauzeti u ime Unije u kontekstu preispitivanja članka 6. Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”).

2. KONTEKST PRIJEDLOGA

2.1. Sporazum o službeno podupiranim izvoznim kreditima

Riječ je o džentlmenskom dogovoru između EU-a, SAD-a, Kanade, Japana, Koreje, Norveške, Švicarske, Australije, Novog Zelanda, Turske i Ujedinjene Kraljevine („sudionice”) čija je svrha osigurati okvir za pravilnu upotrebu službeno podupiranih izvoznih kredita. U praksi to znači da se nastoje stvoriti ravnopravni tržišni uvjeti među sudionicama (tržišno natjecanje temeljeno na cijeni i kvaliteti izvezene robe i usluga, a ne na odobrenim financijskim uvjetima) te spriječiti subvencioniranje i narušavanje trgovine povezano sa službeno podupiranim izvoznim kreditima. Sporazum je stupio na snagu u travnju 1978. na neodređeno vrijeme i nije akt OECD-a, iako ima administrativnu podršku tajništva OECD-a[1].

Sporazum se redovito ažurira kako bi se uzele u obzir promjene na financijskim tržištima i u području politike koje utječu na odobravanje službeno podupiranih izvoznih kredita. Sporazum je prenesen u pravo Unije Uredbom (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća te je time postao pravno obvezujući u EU-u[2]. Revizije uvjeta Sporazuma ugrađuju se u pravo EU-a delegiranim aktima donesenima na temelju članka 2. Uredbe (EU) br. 1233/2011.

2.2. Trenutačne sudionice Sporazuma i donošenje odluka

Europska komisija zastupa Uniju na sastancima sudionica te u pisanim postupcima kojima sudionice donose odluke. Odluke o svim izmjenama Sporazuma donose se konsenzusom.

2.3. Predviđeni akt sudionica

O obveznom preispitivanju članka 6. Sporazuma raspravlja se na razini sudionica Sporazuma na temelju prijedlogâ Unije i brojnih drugih sudionica. Zajednički je cilj tih prijedloga uskladiti Sporazum s međunarodnim klimatskim ciljevima proširenjem postojeće zabrane potpore elektranama na ugljen s nesmanjenim emisijama iz članka 6. na energetski sektor fosilnih goriva u cjelini, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima.

Izmjena je potkrijepljena znanstvenim dokazima. Prema podacima Međunarodne agencije za energiju (IEA) iz analize „Nulta neto stopa do 2050.”[3] nakon 2021. ne bi trebalo biti novih ulaganja u opskrbu fosilnim gorivima na putu do nultih neto emisija. Nadalje, mnoge vlade OECD-a i agencije za kreditiranje izvoza već su preuzele obveze za potrebne promjene politike na različite načine: na nacionalnoj razini donošenjem politika postupnog ukidanja i u multilateralnim izjavama kao što je izjava s konferencije COP 26 o međunarodnoj javnoj potpori prelasku na čistu energiju. U travnju 2023. ministri i ministrice za klimu, energetiku i okoliš iz skupine G-7 podsjetili su na svoju predanost usklađivanju službenog međunarodnog financiranja s ciljevima Pariškog sporazuma napominjući i potrebu da se u obzir uzmu nacionalni sigurnosni i geostrateški interesi. Vijeće je prepoznalo vrijednost analize

---

1 Kako je utvrđeno u članku 5. Konvencije OECD-a.

2 Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.).

3 https://www.iea.org/reports/net-zero-by-2050

Međunarodne agencije za energiju i analize Međuvladinog panela Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (IPCC) u zaključcima iz ožujka 2022., u kojima navodi da će države članice do kraja 2023. odrediti „vlastite znanstveno utemeljene rokove za ukidanje službeno podupiranih izvoznih kredita za projekte u sektoru energije iz fosilnih goriva, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima koje su u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma”[4].

Predviđenim aktom uspostavilo bi se opće pravilo da se službeno podupirani izvozni krediti i vezana pomoć ne mogu dodijeliti za sektor energije iz fosilnih goriva, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma. Ne bi se utvrdila priroda tih okolnosti, već bi se sudionicama omogućilo diskrecijsko pravo u pristupu. Disciplina u primjeni te fleksibilnosti osigurala bi se obvezama transparentnosti.

3. STAJALIŠTE KOJE TREBA ZAUZETI U IME UNIJE

Budući da je ključno da zajednica OECD-a za izvozne kredite na odgovarajući način prenese ciljeve klimatske politike u pravila Sporazuma i praktične mjere, Unija će se na predstojećim sastancima zalagati za dogovor o tom postupnom ukidanju. Nekoliko drugih sudionica vjerojatno će se zalagati za isto, a druge su ove godine najavile da će ukinuti potporu energetskom sektoru fosilnih goriva s nesmanjenim emisijama. Unija bi trebala moći zauzeti stajalište o preispitivanju članka 6. Sporazuma. Prilog ovom Prijedlogu odluke Vijeća sadržava najnoviji prijedlog EU-a za kompromisni tekst sporazuma. Stajalište Unije trebalo bi biti da se pridruži konsenzusu o odluci OECD-a ako je to u skladu s tim kompromisom.

4. PRAVNA OSNOVA

4.1. Postupovna pravna osnova

4.1.1. Načela

Člankom 218. stavkom 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) predviđeno je donošenje odluka kojima se utvrđuju „stajališta koja u ime Unije treba donijeti tijelo osnovano na temelju sporazuma kada je to tijelo pozvano donositi akte koji proizvode pravne učinke, uz iznimku akata kojima se dopunjuje ili mijenja institucionalni okvir sporazuma”.

Pojam „akti koji proizvode pravne učinke” obuhvaća akte koji proizvode pravne učinke na temelju pravila međunarodnog prava kojima se uređuje predmetno tijelo. Obuhvaća i instrumente koji nemaju obvezujući učinak na temelju međunarodnog prava, ali postoji mogućnost da „presudno utječu na sadržaj propisa koje donese zakonodavac Unije”[5].

4.1.2. Primjena na ovaj predmet

Predviđeni akt može presudno utjecati na sadržaj propisa EU-a, to jest na Uredbu (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ. To je zato što je u članku 2. te uredbe utvrđeno da „Komisija usvaja delegirane akte u skladu s člankom 3. radi izmjene Priloga II. kao posljedicu

[4] Zaključci Vijeća o izvoznim kreditima koje je Vijeće (ekonomski i financijski poslovi) odobrilo na 3855. sastanku 15. ožujka 2022. (https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7101-2022-INIT/hr/pdf).

[5] Presuda Suda od 7. listopada 2014., Njemačka protiv Vijeća, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke od 61. do 64.

izmjena smjernica o kojima su se dogovorile sudionice Sporazuma.” To uključuje izmjene priloga Sporazumu.

Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 218. stavak 9. UFEU-a.

4.2. Materijalna pravna osnova

4.2.1. Načela

Materijalna pravna osnova za odluku na temelju članka 218. stavka 9. UFEU-a prije svega ovisi o cilju i sadržaju predviđenog akta o kojemu se zauzima stajalište u ime Unije.

4.2.2. Primjena na ovaj predmet

Glavni cilj i sadržaj predviđenog akta odnose se na izvozne kredite, što je u području primjene zajedničke trgovinske politike. Stoga je postupovna pravna osnova za predloženu odluku članak 207. UFEU-a.

4.3. Zaključak

Pravna osnova predložene odluke trebao bi biti članak 207. stavak 4. prvi podstavak UFEU-a u vezi s člankom 218. stavkom 9. UFEU-a.

5. OBJAVA PREDVIĐENOG AKTA

Budući da će se predviđenim aktom izmijeniti Sporazum, primjereno ga je nakon donošenja objaviti u *Službenom listu Europske unije*.

2024/0156 (NLE)

Prijedlog

ODLUKE VIJEĆA

o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije o preispitivanju članka 6. Sporazuma o službeno podupiranim izvoznim kreditima

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 207. stavak 4. prvi podstavak u vezi s člankom 218. stavkom 9.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

(1) Smjernice navedene u Sporazumu o službeno podupiranim izvoznim kreditima („Sporazum”) prenesene su u nacionalna zakonodavstva te su stoga postale pravno obvezujuće u Uniji na temelju Uredbe (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[6].

(2) U skladu s člankom 6. Sporazuma sudionice Sporazuma („sudionice”) trebale bi preispitati ovaj članak radi daljnjeg jačanja njegovih uvjeta kako bi doprinijele zajedničkom cilju borbe protiv klimatskih promjena.

(3) Predviđena odluka o preispitivanju članka 6. Sporazuma trebala bi biti usklađena s međunarodnim obvezama Europske unije prema Pariškom sporazumu i s klimatskom politikom Unije.

(4) Vijeće Europske unije u svojim je zaključcima o izvoznim kreditima od 15. ožujka 2022. već najavilo namjeru država članica da do kraja 2023. u nacionalnim politikama odrede vlastite znanstveno utemeljene rokove za ukidanje službeno podupiranih izvoznih kredita za projekte u sektoru energije iz fosilnih goriva, osim u ograničenim i jasno definiranim okolnostima u skladu s ograničavanjem zatopljenja na 1,5 °C i ciljevima Pariškog sporazuma.

(5) Primjereno je utvrditi stajalište koje treba zauzeti u ime Unije o preispitivanju članka 6. Sporazuma jer će predviđena odluka sudionica Sporazuma biti obvezujuća za Uniju i moći će presudno utjecati na sadržaj propisa Unije na temelju članka 2. Uredbe (EU) br. 1233/2011,

DONIJELO JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Stajalište koje treba zauzeti u ime Unije jest da se pridružuje konsenzusu sudionica Sporazuma u pogledu preispitivanja članka 6. Sporazuma i drugih povezanih članaka u skladu s Prilogom ovoj Odluci.

---

[6] Uredba (EU) br. 1233/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o primjeni određenih smjernica u području službeno podupiranih izvoznih kredita i o stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2001/76/EZ i 2001/77/EZ (SL L 326, 8.12.2011., str. 45.) („Uredba (EU) br. 1233/2011”).

Članak 2.

Ova je Odluka upućena Komisiji.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Vijeće
Predsjednik